

Școli Prietenoase cu Natura

Ediția VI 2021 - 2022

6. Amplasare cuib artificial

Fără a conștientiza rolul lor, populația confundă cuiburile artificiale cu hrănitorele de tip căsuță și căsuțele pentru păsări.

Hrănitore de tip căsuță: oferă resurse de hrană adecvată, mai ales semințe uleioase crude și necondimentate, speciilor de păsări care ierneză la noi. Spre deosebire de cuiburile artificiale în care păsările au acces doar printr-un singur orificiu de intrare, hrănitorele de tip căsuță sunt deschise pe una sau mai multe laturi, astfel păsările au acces la semințele din hrănitore din mai multe puncte. Au dimensiuni variate și permit hrănirea mai multor indivizi și specii de păsări în același timp.

Căsuțe pentru păsări: sunt inutile pentru păsări și nu vor fi niciodată ocupate de ele, deoarece nu satisfac nevoile păsărilor. Cel mai ușor se recunosc pe baza dimensiunii, poziției și formei orificiului de intrare. Astfel, în majoritatea cazurilor acest orificiu este exagerat de mare (dimensiunea ideală pentru pițigoiul mare este de doar 32 mm), este situat aproape de baza cuibului (nu permite depozitarea materialului de cuibărire necesar pentru asigurarea unui suport moale și călduros pentru ouă și pui), are forma unei uși, geamuri, inimioară etc. În afară de orificiul de intrare, nici înălțimea, lățimea cuibului nu sunt potrivită pentru păsări, în plus prezintă o serie de elemente decorative. În majoritatea cazurilor sunt vopsite în culori stridente, ceea ce crește detectabilitatea lor, în condițiile în care păsările preferă un loc ascuns pentru reproducere.

Cuiburi artificiale: sunt utilizate de speciile de păsări care în condițiile naturale ar cuibări în cavități sau în scorburile arborilor bătrâni, din ce în ce mai rare în localități. Le oferă păsărilor un loc protejat de prădători și de condițiile meteorologice nefavorabile pentru a depune și cloți ouăle și a-și crește puii. În cursul realizării lor, se respectă dimensiunile recomandate pentru specia țintă (suprafața bazei, adâncimea interioară, diametrul și poziția orificiului de intrare), altfel nu se ocupă. De exemplu, diametrul orificiului de intrare preferat de pițigoii albaștri variază între 25-28 mm. Dacă valoarea este depășită chiar și cu 3-4 mm, cuibul rămâne neocupat, datorită creșterii riscului de prădare și deranj.

Cuiburile artificiale se execută exclusiv din **scânduri de rășinoase**. Nu se vor folosi placaje sau plăci aglomerate din lemn (PAL), căci aceste materiale se deteriorează extrem de rapid în urma umezelii. În vederea creșterii durabilității se pot vopsi sau trata cu ulei de in, dar numai în exterior. Interiorul trebuie să rămână neșlefuit, ca păsările să se poată agăța de pereți și să poată părăsi cuibul (dimensiunea nu le permite să zboare). Durabilitatea cuibului depinde și de acoperișul acestuia. Astfel, un acoperiș bun este întotdeauna cu 3-4 cm mai lat decât cuibul în sine, depășește marginea anterioară chiar și cu 5-10 cm, este oblic pentru a asigura scurgerea apei și e acoperit cu tablă, plăci de pvc sau gudron. Dimensiunea și forma cuiburilor artificiale variază de la o specie la alta. Dacă proprietățile corespund nevoilor, anumite specii pot să ocupe mai multe tipuri de cuiburi.

Amplasare: cuiburile artificiale se amplasează pe trunchiul, crengile pomilor fructiferi și a arborilor, cele de tip C se pot amplasa și pe perete la o înălțime de cel puțin 2 m. Orientarea recomandată este cea estică sau sudică, care oferă mai multă protecție împotriva vântului și a ploii. Cuibul amplasat nu trebuie să se încline către spate, alfel există riscul să fie inundat.

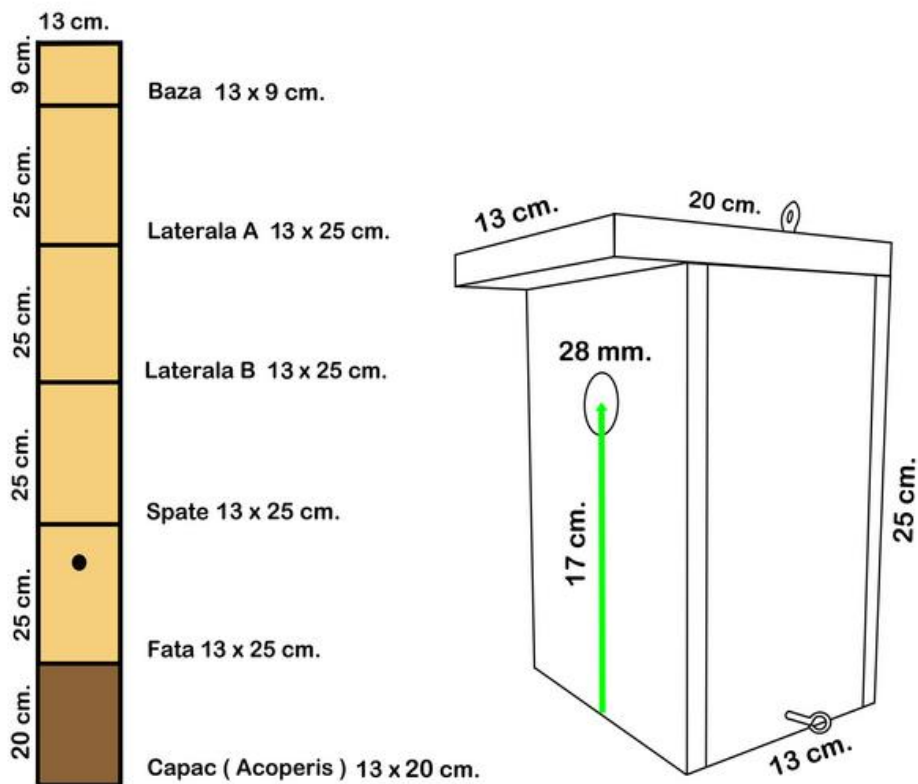
Ocuparea cuiburilor artificiale necesită ceva timp. În afară de aceasta, trebuie avut în vedere comportamentul teritorial al păsărilor, care protejează o anumită suprafață în perimetrul cuibului, suficient de mare încât să le asigure siguranță și resurse de hrană suficiente și alungă

orice intrus de pe teritoriul respectiv. Tocmai de aceea succesul de ocupare a cuiburilor artificiale depinde și de densitatea acestora. Astfel, cuiburile de tip B, preferate de un număr mare de specii, pot fi amplasate la o distanță de 20-25 m unul de celălalt. Pe lângă acestea, poate fi amplasat câte un cuib de tip A și C.

Întreținerea cuiburilor artificiale: se recomandă verificarea regulată a cuiburilor artificiale cu scopul de a remedia deteriorările apărute. În majoritatea cazurilor acestea se datorează ciocăniturilor, care măresc orificiile de intrare sau creează găuri în diferite părți ale cuiburilor. Cuiburile pot fi verificate înaintea perioadei de reproducere, când se elimină și vechiul material de cuib, sau chiar în perioada de reproducere, când se evaluează succesul de ocupare. Un cuib serios deteriorat poate fi înlocuit și în perioada de reproducere, când practic materialul de cuib împreună cu ponta sau puii se mută într-un alt cuib artificial.

Perioada recomandată de amplasare: la începutul iernii, dacă se dorește ocuparea lui încă din primul an.

Cuibul de tip A

Total dimensiune scandura 13 cm. x 129 cm.

● Dimensiunea gaurii de la intrare este de 2,8 cm (28 mm.)

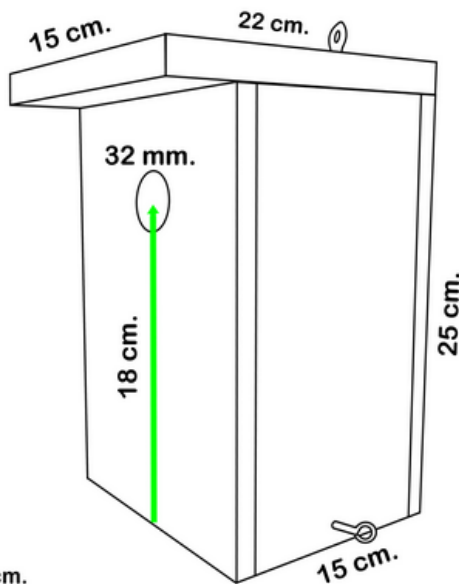
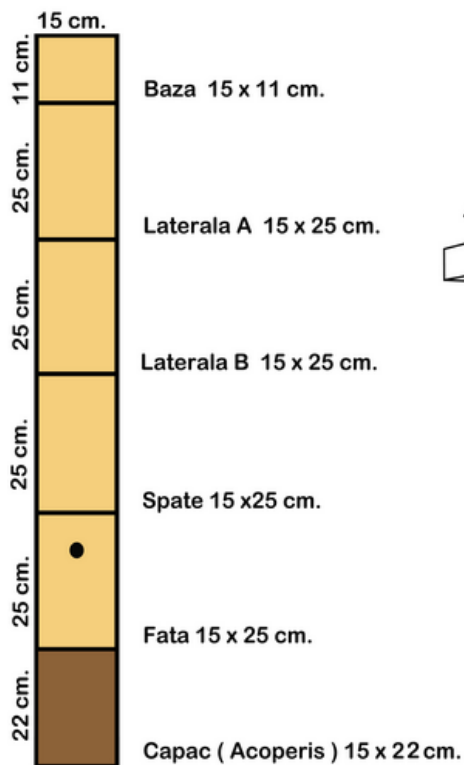
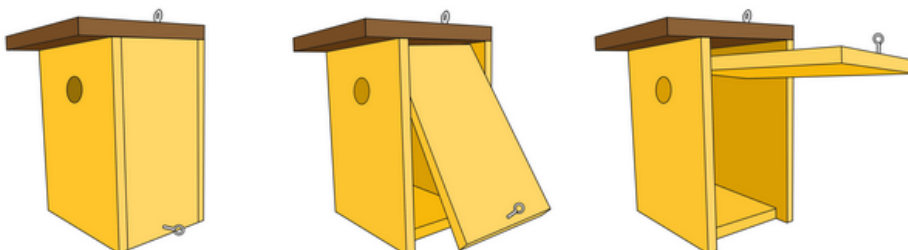
Înălțimea de la baza cuibului la mijlocu gaurii este de 17 cm

Grosimea scandurii este de 2 cm.

Altitudine de amplasare: 2-4 m.

Se ocupă de către: pițigoi albastru (*Cyanistes caeruleus*), pițigoi sur (*Poecile palustris*), pițigoi de brădet (*Periparus ater*), pițigoi moțat (*Lophophanes cristatus*).

Cuibul de tip B

Total dimensiune scandura 15 cm. x 133 cm.

● Dimensiunea gaurii de la intrare este de 3.2 cm (32 mm)

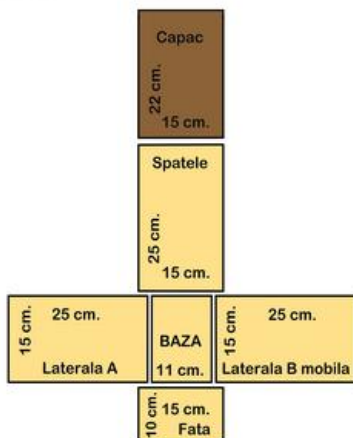
Inaltimea de la baza cuibului la mijlocu gaurii este de 18 cm

Grosimea scandurii este de 2 cm.

Altitudine de amplasare: 2-4 m.

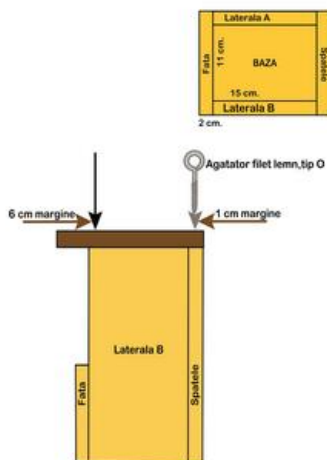
Se ocupă de către: pițigoi mare (*Parus major*), vrabie de câmp (*Passer montanus*), vrabie de casă (*Passer domesticus*), țiclean (*Sitta europea*), capîntortură (*Jynx torquilla*), muscar gulerat (*Ficedula albicollis*).

Cuib tip C

Pasul 5 -

Se fixeaza capacul de spate cu un agatator tip O, si de Laterala A si B cu doua cuie la distanta si pozitia indicata.

Pasul 1 -

Se monteaza laterala A de baza

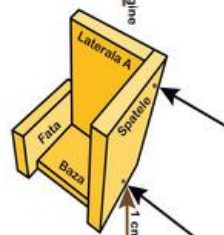
Pasul 2 -

Se monteaza Fata de laterala A si de baza

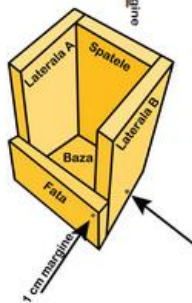
Pasul 3 -

Se monteaza Spatele de laterala A si de baza

Pasul 4 -

Se monteaza laterala B, de baza si de Fata.

Altitudine de amplasare: 2-6 m.

Se ocupă de către: codobatură albă (*Motacilla alba*), măcăleandru (*Erithacus rubecula*), codroș de munte (*Phoenicurus ochruros*), codroș de pădure (*Phoenicurus phoenicurus*).

Cuiburi artificiale pentru lăstun de casă și rândunică

Se pot realiza dintr-un amestec de ciment, rumeguș și apă, care se toarnă peste o matriță realizată dintr-o pătrime a unei mingi cu diametrul de 18 cm.

Cuiburile celor două specii diferă. Astfel, cuiburile lăstunilor de casă sunt închise, accesul în ele se realizează printr-un orificiu sub formă de semicerc cu o adâncime de 25 mm și lățime de 60 – 65 mm. Cuiburile rândunicilor sunt deschise.

Fig. 2 Cuib artificial pentru lăstun de casă (stânga) și rândunică (dreapta)

Pașii de lucru în realizarea unui cuib artificial pentru lăstuni de casă:

- Se pregătește matrița: se taie în 4 o minge cu diametrul de 18 cm Se realizează orificiul de intrare: se taie un semicerc cu o adâncime de 25 mm și lățime de 60-65 mm.
- Se ia o scândură neșlefuită cu o dimensiunile de 30 x 20 cm și se găurește – cu ajutorul acestor găuri se va fixa de perete.
- Se amplasează pătrimea de minge pe scândură și se umple cu hârtie până când matrița nu se poate îndoi.
- Se toarnă amestecul de ciment, rumeguș și apă peste această matriță, astfel încât să se formeze un strat mai gros și pe lemn. Cu ajutorul unui cuțit se îndepărtează excesul de amestec de ciment, astfel încât amestecul peste matriță (pătrimea de minge) să aibă o grosime de 0,8-1 cm.
- Se lasă la uscat la temperatura camerei.

- După uscare se îndepărtează matrița și scândura cu cuibul artificial se fixează pe perete, sub streșină.

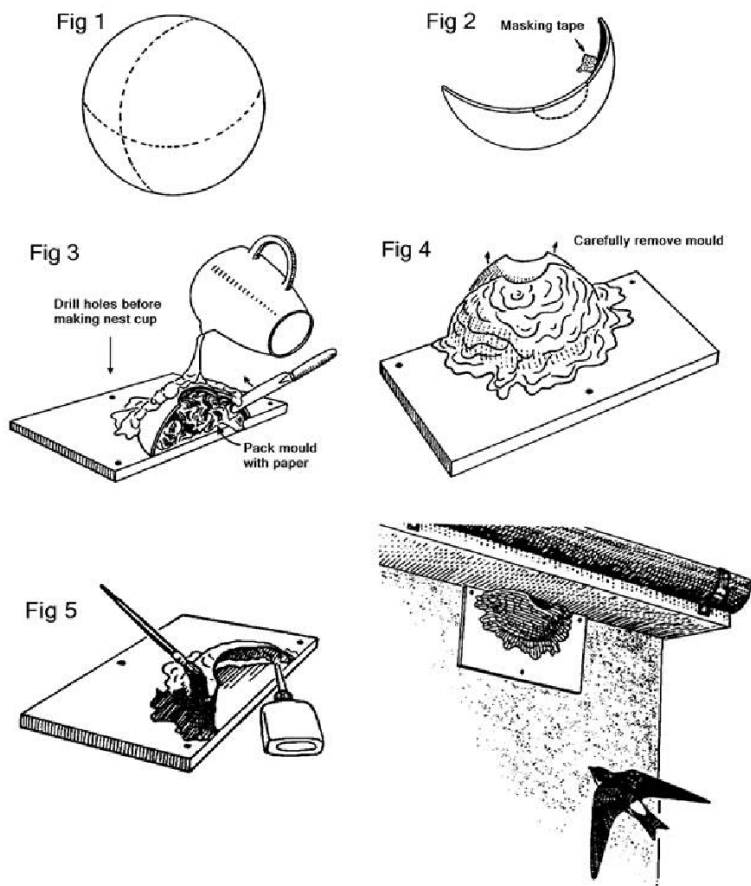

Fig. 3 Realizare cuib artificial pentru lăstun de casă